

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У МЕДИЧНИХ КОЛЕДЖАХ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ

10. Hawkins, J. & Blakeslee, S. (2004). On intelligence. Times Books. [in English].

11. Malykhin, O., Aristova, N. & Kalinina, L. (2022). Schoolteachers-parents interactions amid distance and blended learning: Two-year experience of overcoming negative influences of covid-19 pandemic. *SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION. Proceedings of the International Scientific Conference*. Vol. 1, pp. 454–464. doi: 10.17770/sie2022vol1.6858 [in English].

12. Malykhin, O.V. & Aristova, N.O. (2019). Improving computer engineering and information technologies undergraduate students' training through combination of formal, non-formal and informal learning. *ENVIRONMENT. TECHNO-*

LOGIES. RESOURCES. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference. Vol. 2, p. 208. <https://doi.org/10.17770/etr2019vol2.4113> [in English].

13. PIRLS: Progress in international reading literacy study. IEA. Available at: <https://www.iea.nl/studies/iea/pirls> [in English].

14. Roam, D. (2008). The back of the napkin: Solving problems and selling ideas with pictures. Portfolio. [in English].

15. Roam, D. (2021). The pop-up pitch: The two-hour creative sprint to the most persuasive presentation of your life. PublicAffairs. [in English].

Стаття надійшла до редакції 04.10.2022

УДК 374.14/52(014)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.271164>

Тетяна Ільницька, викладач Вінницького медичного фахового коледжу, аспірантка кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У МЕДИЧНИХ КОЛЕДЖАХ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Вітчизняна система освіти нині зазнає значних змін, що спричинені глобальними викликами сучасного суспільства. Світова пандемія COVID-19, вторгнення росії в Україну значно пришвидшили формування цифрового освітнього середовища. До того ж фахівці з медсестринства, підготовка яких здійснюється у медичних коледжах, повинні мати високий рівень компетентностей і компетенцій з використання цифрового обладнання, адже до їхніх функціональних обов'язків входить виконання медичних маніпуляцій та процедур достатньо високого рівня складності, а також тривалі дії на високотехнологічному обладнанні у спеціалізованих відділеннях тощо.

У статті подані та схарактеризовані експериментальні результати перевірки ефективності педагогічних умов підготовки фахівців з медсестринства в освітньо-інформаційному середовищі медичного коледжу.

Ключові слова: медичні коледжі; професійна підготовка; педагогічні умови; здобувачі освіти; експериментальна перевірка; цифровізація освіти.

Таб. 2. Літ. 15.

Tatiana Ilnitskaya, Lecturer of Vinnytsia Medical College, Postgraduate Student of the Innovative and Information Technologies in Education Department, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University

STUDY OF THE EFFECTIVENESS OF PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR TRAINING SPECIALISTS IN MEDICAL COLLEGES IN THE CONTEXT OF DIGITIZATION OF EDUCATION

The national education system is currently undergoing significant changes caused by the global challenges of modern society. The global COVID-19 pandemic, Russia's invasion of Ukraine, the consequences of these terrible events have significantly accelerated the formation of a digital educational environment, the creation and use of online resources, online courses and other attributes of digitization. In addition, nursing specialists trained in medical colleges must have a high level of competence and competence in the use of digital equipment, because their functional duties include performing medical manipulations of considerable complexity, working with high-tech equipment in specialized departments, etc. In this regard, the training programs for nurses and paramedics in the digital educational environment are being changed and improved. To study the effectiveness of pedagogical conditions of training future nursing specialists for professional activity in the conditions of digitalization, the following methods were used: questionnaires, conversations, interviews, expert assessments, etc. To process the data obtained – methods of descriptive and comparative statistics using the STATISTICA 6.0 program.

The article presents the experimental results of testing the effectiveness of pedagogical conditions for training nursing specialists in the educational and information environment of the college. It has been established that compliance with the complex of formulated pedagogical conditions has a positive effect on the results of professional training of future nursing specialists in the context of digitization of education, which contributes to the formation of highly qualified healthcare professionals who are motivated to perform their functional duties, have all the necessary professional competencies.

Keywords: medical colleges; professional training; students; pedagogical conditions; experimental testing; digitization of education.

Постановка проблеми. У сучасних умовах реформування вітчизняної системи освіти відбувається постійний пошук ефективних форм і методів підготовки висококваліфікованих фахівців для різних галузей промисловості та сфери послуг. Особливо це стосується підготовки медичних працівників, основне завдання яких полягає у збереженні поліпшенні здоров'я нації. Значна увага приділяється підготовці фахівців із медсестринства, оскільки без адекватних послуг, що ґрунтуються на вдосконаленій передвищій фаховій освіті, неможливо забезпечити динаміку соціокультурного розвитку суспільства з метою збереження і підтримки здоров'я.

Проблема професійної підготовки майбутніх фахівців із медсестринства в умовах глобальної цифровізації освіти набуває актуальності у сучасній педагогічній науці. Сучасні вимоги суспільства досить високі як до знань, так і до компетентностей медичного персоналу, що вимагає пошуку нових форм, методів, технологій організації освітнього процесу, обґрунтування педагогічних умов, методів аналізу і контролю результативності фахової компетентності у процесі професійної підготовки.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Огляд вітчизняних і зарубіжних наукових публікацій свідчить про значний інтерес з боку науковців до проблеми інформатизації та цифровізації освіти і підготовки майбутніх фахівців різних галузей до використання цифрових інформаційних технологій у професійній діяльності. Низка вітчизняних науковців зосереджується на теоретичних основах процесу цифровізації освіти, визначають тенденції розвитку цифрового навчання в сучасному суспільстві: В. Биков, О. Буров [1], Р. Гуревич, М. Кадемія, Н. Опушко [2], Ю. Ільясова, Л. Шевченко [3], В. Ребенко [5]. З-поміж вітчизняних наукових досліджень, присвячених фаховій підготовці майбутніх медичних працівників, варто відзначити праці О. Біліченко, І. Бойчук, І. Сірак [6], С. Мисловської та ін. У зарубіжному науковому доробку проблемі фахової підготовки медичних працівників присвячені дослідження М. Вальке та Б. де Вевер (Martin Valcke & Bram De Wever) [7]. Однак незважаючи на результати, що викладені в працях зазначених авторів, проблема використання цифрового середовища в професійній підготовці майбутніх фахівців із медсестринства є недостатньо розробленою у вітчизняних і зарубіжних наукових джерелах.

Мета статті полягає в аналізі результатів експериментальної перевірки ефективності спеціально створених педагогічних умов для підготовки майбутніх фахівців із медсестринства в умовах цифровізації освіти в медичних коледжах.

Виклад основного матеріалу. У дослідженні визначені педагогічні умови підвищення ефективності підготовки майбутніх працівників лікарень,

відділень швидкої медичної допомоги, амбулаторних центрів, освітніх закладів, підприємств і установ тощо на рівні допоміжного медичного персоналу (медичні сестри, фельдшери, акушерки, лаборанти). Зокрема, в результаті аналізу педагогічної і психологічної літератури минулих років, сучасних джерел, що опубліковані в мережі Інтернет, досвіду роботи медичних закладів передвищої освіти Вінницької області (Вінницький медичний коледж імені акад. Д. Заболотного, Бершадський, Гайсинський, Могилів-Подільський та Погребищенський медичні коледжі), освітянської практики колег по закладу та власного ретроспективного досвіду роботи було встановлено, що підвищенню ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців з медсестринства в умовах цифровізації освіти сприяють такі педагогічні умови:

1) формування мотивації до майбутньої професійної діяльності студентів медичних коледжів у теоретичній і практичній підготовці;

2) поетапне формування готовності до професійної діяльності в медичній галузі майбутніх фахівців із медсестринства;

3) наскрізне застосування цифрових інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці молодших медичних фахівців і бакалаврів медицини.

Для науково-педагогічного дослідження були використані такі методи, як бесіди з учасниками освітнього процесу, інтерв'ю з практичними працівниками медичних установ, педагогічний експеримент. Останній склався з трьох етапів: 1) констатувального – передбачав проведення зрізу початкового стану рівня готовності студентів до професійної діяльності та визначення рівня вхідної мотивації до обраної професії; 2) формувального – полягав у реалізації педагогічних умов, що сприяють результативній підготовці майбутніх фахівців із медсестринства до професійної діяльності; 3) контрольний – передбачав вивчення змін у рівнях мотивації і компетентності здобувачів освіти до майбутньої професійної діяльності. У педагогічному експерименті взяли участь 156 студентів галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 223 “Медсестринство”. Організація експериментальних (ЕГ1 і ЕГ2) і контрольних (КГ1 і КГ2) груп відповідала розподілу на академічні групи. На основі встановлених компонентів готовності фахівців із медсестринства до професійної діяльності (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, технологічний, особистісний) визначено критерії (мотиваційний, когнітивно-інформаційний, операційно-діяльнісний, рефлексивно-результативний), показники та рівні їхньої готовності до здійснення професійної діяльності.

У процесі дослідження поняття “цифровізація освіти” нами трактувалося, спираючись на визначення, подане у статті “Від цифровізації економіки до дигіталізації навчання” (Р. Гуревич, М. Кадемія,

Н. Опушко): “Цифровізація освіти – це процес переведення змісту освіти в усіх її формах (графічній, текстовій, звуковій) у цифровий формат, зрозумілий сучасним гаджетам (комп’ютерам, планшетах, смартфонах тощо). Це дозволяє відцифрованому змісту (контенту) легко “транспортуватися” будь-яким каналом електронної комунікації” [2, 9]. Для опрацювання одержаних експериментальних даних застосовувалися методи описової і порівняльної статистики з використанням програми STATISTICA 6.0.

Порівнюючи результати контрольних та експериментальних груп, виявлено зростання рівня професійної компетентності та вплив педагогічних умов на процес навчання. З метою перевірки ефективності першої педагогічної умови нами визначався рівень мотивації до професійної діяльності у майбутніх фахівців із медсестринства за методикою К. Замфір, описаною у відповідній праці [4, 156]. В основу пропонованої методики покладена концепція про внутрішню і зовнішню мотивацію. Мотивація й успіх належать до позитивної мотивації, за якої індивід, починаючи справу, прагне досягти чогось конструктивного та позитивного. В основу активності особистості покладена надія на успіх і потреба в його досягненні. Це зазвичай упевнені в собі, своїх силах особистості, відповідальні, ініціативні й активні. Вони відрізняються наполегливістю у досягненні мети, цілеспрямованістю [6, 60].

У результаті експериментального дослідження виявлено, що у 14,5 % студентів 1 курсу яскраво виражена мотивація на успіх, натомість у студентів 4 курсу цей показник є дещо нижчим – 13,7 %, хоча й надалі спостерігається тенденція мотивації на успіх. Аналіз мотивів навчальної діяльності студентів дозволив виявити п’ять основних мотивів, що були обрані всіма студентами: переважна більшість студентів (93,3 %) виявили бажання “стати висококваліфікованими фахівцями”; набуття ґрунтовних знань – було вагомим критерієм для багатьох першокурсників (73,3 %) та випускників – 78,1 %; забезпечити успіх у майбутній професійній діяльності забажали 80 % 1 курсу та 78,1 % – студентів-випускників; отримання інтелектуального задоволення відзначили 56 % першокурсників і 50 % випускників, а диплома – 24 % першого курсу та 62,5 % студентів випускних курсів. На останньому місті з-поміж мотивів успішного навчання було “досягти схвалення батьків та оточення”, який визначили для себе 9 (35 %) та 11 (34,4 %) студентів 1 і 4 курсів відповідно. Не менш важливим пріоритетом для студентів випускного курсу (31 %) є одержання стипендії, натомість для першокурсників він є незначним і становить лише 4 %. Інші мотиви зустрічались приблизно в рівних мінімальних кількостях, тобто у межах похибки. Звертаємо увагу на те, що серед студентів 2 і 3 курсів практично відсутні такі мотиви, як: виконання педагогічних вимог; готов-

ність до подальших теоретичних і практичних занять; уникнення осуду та покарання за низький рівень знань тощо.

Проаналізувавши результати емпіричного дослідження, дійшли висновку, що для формування мотивації до майбутньої професійної діяльності майбутніх фахівців із медсестринства у теоретичній і практичній підготовці доцільно використовувати такі освітні технології:

1. Використання в освітньому процесі стимулювального впливу змісту освітнього матеріалу шляхом: демонстрування новизни його змісту; поглиблення попередньо набутих знань; розкриття наукової та практичної складових знань і способів їх здобуття; професійна спрямованість змісту освіти; застосування інтердисциплінарних, внутрішньодисциплінарних та міжциклових зв’язків.

2. Використання методів активного й інтерактивного навчання, зокрема: постановка проблемних ситуацій; широке використання професійного контексту в ділових іграх, дискусіях, при розв’язанні ситуаційних задач та ін.

3. Побудова суб’єкт-суб’єктної взаємодії викладачів і студентів в освітньому процесі: діалог, поважливе ставлення до особистості, педагогічний такт, створення ситуації успіху невпевненим у собі студентам; врахування інтересів і потреб студентів; обґрунтування педагогічних вимог тощо.

4. Створення та використання цифрових презентацій, інструкцій, звітів, довідників (використовуються під час вивчення нового матеріалу для надання детальної інформації або покрокових інструкцій щодо певної теми), графіка, діаграми, вебінари, подкасти, відеокласти, відео, анімації, ігри, текстові е-посібники, статті, блоги, опитувальники, тести, VR/AR ресурси (створюються для реального представлення об’єктів, котрі неможливо побачити та складно уявити) [1, 11–12].

Відповідно до другої педагогічної умови нами виокремлено такі три етапи:

1. *Професійно-орієнтаційний етап* охоплював період переходу абітурієнта до студентського життя та навчання, тобто перший і другий курси. На цьому етапі відбувалося перше знайомство з майбутньою професією, усвідомлення її суспільної значущості та перспективи, вивчення соціально-економічних умов роботи, діяльності професійної спільноти. Підготовка до професійної діяльності здійснювалась за допомогою: формування установки на оволодіння основами професії медичного працівника; визначення змісту і соціальної значущості професійної діяльності медичної сестри; розвиток стійкого інтересу до майбутньої професії, професійних мотивів, самостійності, професійного образу “Я – медичний працівник” [6, 61]. З’ясовано, що саме на цьому етапі формуються правильні уявлення про власні можливості й відбувається їхній активний розвиток.

2. *Гносеологічний етап* передбачав закріплення почуття готовності до професійної діяльності. Мету формування готовності на цьому етапі визначено як закріплення у свідомості студентів професійного образу “Я – медичний працівник” шляхом активного використання в освітньому процесі презентацій, відеоматеріалів, блогів, веб-квестів тощо.

3. *Коригувальний етап* характеризувався найвищим рівнем розвитку готовності до професійної діяльності. Ключовою метою формування готовності до професійної діяльності на цьому етапі стала самореалізація особистості в процесі професійної діяльності й орієнтації на високі результати в медичній практиці. На цьому етапі підготовки до професійної діяльності в умовах цифровізації освіти використовувались презентації, вебінари, текстові е-посібники, статті, блоги, опитувальники тощо [6, 62].

Завдання формувального етапу експерименту полягало в реалізації педагогічних умов, котрі сприяють результативності досліджуваного процесу підготовки медичних сестер до професійної діяльності в умовах цифровізації освіти та перевірки їх ефективності. В експериментальних групах були внесені зміни в освітній процес відповідно до запропонованих педагогічних умов, відтак підготовка студентів із використанням засобів цифровізації освіти здійснювалася в період теоретичного навчання на 1–4 курсах. У межах дослідження реалізація освітнього процесу здійснювалася з урахуванням наступності та взаємозв'язку змісту навчальних програм з інформатики й інформаційних технологій у професійній діяльності та дисциплінами професійної підготовки. Таким чином, здійснювалася реалізація третьої педагогічної умови, що передбачала наскрізне застосування цифрових технологій у підготовці майбутніх фахівців із медсестринства.

Професійна підготовка студентів спеціальності “Медсестринство” в експериментальних групах відбувалась не лише під час теоретичного навчання, а й у процесі виробничих практик. Педагогічно сприятливе освітнє середовище забезпечувалося завдяки індивідуальному супроводу кожного студента на основі мережної взаємодії з викладачем. Для кожного було розроблено індивідуальну освітню траєкторію проходження навчальної та виробничої практик з метою оптимізації індивідуальної самореалізації, освітньої та фахової продуктивності.

Засобом визначення рівня володіння професійною компетентністю слугували бали оцінювання. Так, зокрема, рівень професійної компетентності студентів розраховувався як середнє арифметичне від загального балу за три етапи підготовки: 1 і 2 – теоретичний, а також виробничі практики (перша, друга й переддипломна). Порівнюючи комплексні результати контрольних та експериментальних груп,

нами виявлено зростання рівня професійної компетентності і вплив педагогічних умов на процес навчання. Були також визначені особливості та шляхи підвищення мотивації студентів в умовах цифрового освітнього середовища: викладачам доводилося змінювати стиль викладання та змінюватись самим, аби навчати “нових” студентів; у цифровому освітньому середовищі студенти самостійно організовували свою навчальну діяльність, напроцьовували індивідуальну траєкторію навчання, обирали форми і методи навчальної діяльності; здійснювалося застосування інтерактивних форм навчання й оцінювання навчальних досягнень студентів (змішане навчання, цифрова платформа, віртуальні тренажери, вебінари, відеолекції, спільні заняття тощо); організовувався процес групової взаємодії у вигляді колаборативного навчання за принципом “студент – програма – студент” та “студент – програма – викладач”; застосовувалися інтерактивні методи навчання, характерні для групової та командної роботи (колаборація, сторителінг, гейміфікація, метод проєктів тощо).

Проведене серед студентів опитування стосовно готовності до професійної діяльності за умови застосування цифрових технологій також свідчить про правильність одержаних результатів дослідження. У межах проведеного експерименту освітній процес у контрольних групах відбувався за традиційною методикою й відповідно до освітньо-професійної програми та навчального плану. В експериментальних групах професійна підготовка студентів проходила на основі поетапності, наступності та взаємозв'язку навчальних програм з інформатики й інформаційних технологій у професійній діяльності з дисциплінами професійної підготовки, забезпечення професійної підготовки в період виробничої практики в лікувально-профілактичних закладах. Підсумком експериментальної методики стало демонстрування особистих навчальних і професійних досягнень студентів, презентацій набутого досвіду, відгуків з місць практики, рефлексія навчально-професійної діяльності.

Якісний аналіз ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців із медсестринства підтверджується їх кількісним аналізом змін у рівнях професійної компетентності. В таблиці 1 подано результати тестування на визначення рівнів професійної підготовки студентів ЕГ та КГ.

Порівнюючи результати, одержані нами в експериментальних і контрольних групах, можемо стверджувати: різниця в результатах цих груп свідчить, що підготовка майбутніх фахівців із медсестринства до професійної діяльності в умовах цифровізації освіти є успішною у зв'язку з використанням запропонованих нами педагогічних умов.

З метою наукового обґрунтування, об'єктив-

**ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У МЕДИЧНИХ КОЛЕДЖАХ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ**

Таблиця 1

Рівень професійної підготовки	Кількість респондентів							
	Експериментальна група				Контрольна група			
	ЕГ1		ЕГ2		КГ1		КГ2	
	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб
Початок експерименту								
Низький	41	20	32	8	45	23	19	5
Середній	47	24	40	11	39	20	46	12
Високий	13	5	25	7	17	9	35	9
Завершення експерименту								
Низький	24	14	12	3	38	20	15	4
Середній	47	23	35	9	52	27	65	17
Високий	28	16	54	14	10	5	19	5

ності та достовірності результатів дослідження, одержаних у процесі експериментальної роботи, нами використовувалися методи математичної статистики. Так, кількісна оцінка результатів експериментальної роботи здійснювалась методом співвідношення, тобто за відсотковим співвідношенням студентів, які перебували на різних рівнях творчої самореалізації на початку експерименту та в про-

цесі роботи. Оцінка ефективності педагогічних умов щодо якісного зростання готовності майбутніх фахівців із медсестринства до професійної діяльності здійснювалась за допомогою критерію однорідності Пірсона χ^2 . Результати обрахувань якісного зростання готовності майбутніх фахівців із медсестринства до професійної діяльності в експериментальних і контрольних групах наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Обрахування критерію χ^2 КГ1 та ЕГ1

	Контрольна група до початку експерименту		Експериментальна група до початку експерименту		Контрольна група після завершення експерименту		Експериментальна група після завершення експерименту	
	КГ1	КГ2	ЕГ1	ЕГ2	КГ1	КГ2	ЕГ1	ЕГ2
Контрольна група до початку експерименту	0	0	1,25	0,99	2,39	2,12	4,64	1,72
Експериментальна група до початку експерименту	1,25	0,99	0	0	0,13	2,95	5,76	4,81
Контрольна група після завершення експерименту	2,39	2,12	0,13	2,95	0	0	6,66	6,87
Експериментальна група після завершення експерименту	4,64	1,72	5,76	4,81	6,66	6,87	0	0

У таблиці 2 містяться емпіричні значення критерію χ^2 для порівнюваних груп у відповідних комірках. Жирним шрифтом виокремлені результати порівняння характеристик експериментальної та контрольної груп до початку і після закінчення експерименту. Отже, початкові стани експеримен-

тальної та контрольної груп збігаються, а завершальні – відрізняються. Відповідно, достовірність різниці характеристик експериментальної і контрольної груп після завершення експерименту склала 95 %, що відповідає вимогам статистичних досліджень.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Визначено, сформульовано й обґрунтовано педагогічні умови ефективної підготовки майбутніх фахівців із медсестринства в умовах цифровізації освіти, здійснено характеристику експериментального дослідження та проведено аналіз його результатів. Визначено варіанти застосування цифрового контенту (*презентації, інструкції, звіти, довідники, графіка, діаграми, вебінари, подкасти, відеокасти, відео, анімації, ігри, текстові е-посібники, статті, блоги, опитувальники, тести, VR/AR ресурси*) в реалізації запропонованих педагогічних умов. Результати статистичного аналізу показали, що дотримання комплексу запропонованих педагогічних умов позитивно впливає на результати професійної підготовки майбутніх фахівців із медсестринства в умовах цифровізації освіти. Природно, це сприяє формуванню висококваліфікованих фахівців медичної галузі, які виявляють високий рівень мотивації до виконання своїх функціональних обов'язків, володіють широким спектром необхідних професійних компетентностей.

До перспектив подальших досліджень відносимо необхідність розроблення методики використання цифрового контенту з метою подальшого вдосконалення підготовки майбутніх фахівців із медсестринства до професійної діяльності, а також створення науково-методичного інструментарію забезпечення цього процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Биков В.Ю., Буров О.Ю. Цифрове навчальне середовище: нові технології та вимоги до здобувачів знань. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2020. Вип. 55. С. 11–22.
2. Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю., Опущко Н.Р. Від цифровізації економіки до дигіталізації навчання. *Трудова підготовка в сучасній школі*. 2020. № 3. С. 8–12.
3. Ілясова Ю., Шевченко Л. Застосування інтернет-технологій у навчанні студентів-медиків. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2022. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3996> (дата звернення: 06.09.2022).
4. Кокун О.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Копаниця О.В., Малхазов О.Р. Збірник методик для діагностики психологічної готовності військовослужбовців військової служби за контрактом до діяльності у складі миротворчих підрозділів: метод. посібник. Київ, 2011. С. 156–159.
5. Ребенко В. Методологічні основи застосування інформаційно-комунікаційних технологій майбутніми викладачами професійної підготовки у закладі вищої освіти. *Молодь і ринок*. 2022. № 3/201. С. 14–19.
6. Сірак І.П. Результати експериментального дослідження формування готовності майбутніх медичних сестер

до професійної самореалізації. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія*. 2017. Вип. 51. С. 59–63.

7. Valcke M., De Wever B. (2006). Information and communication technologies in higher education: evidence-based practices in medical education. *Medical Teacher*. 2006. Vol. 28. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01421590500441927journalCode=imte20> (дата звернення: 06.09.2022).

REFERENCES

1. Bykov, V. Yu., Burov O. Yu. (2020). Tsyfrove navchalne seredovyshe: novi tekhnolohii ta vymohy do zdobuvachiv znan [Digital learning environment: new technologies and requirements for knowledge seekers]. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training: Methodology, Theory, Experience, Problems*. Vol. 55. pp. 11–22. [in Ukrainian].
2. Hurevych, R.S., Kademiia, M. Yu. & Opushko, N.R. (2020). Vid tsyfrovizatsii ekonomiky do dyhitalizatsii navchannia [From digitalization of the economy to digitalization of education]. *Labor training in a modern school*. No. 3. pp. 8–12. [in Ukrainian].
3. Iliasova, Yu. & Shevchenko, L. (2022). Zastosuvannia internet-tekhnolohii u navchanni studentiv-medykiv [Application of Internet technologies in teaching medical students]. *Information Technologies and Learning Tools*. Vol. 91. No. 5. pp. 36–41. Available at: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3996>. (Accessed 6 Sept. 2022). [in Ukrainian].
4. Kokun, O.M., Pishko, I.O., Lozinska, N.S., Kopanytsia, O.V. & Malkhazov, O.R. (2011). Zbirnyk metodyk dlia diahnostyky psykholohichnoi hotovnosti viiskovosluzhbovtiv viiskovoi sluzhby za kontraktom do diialnosti u skladi myrotvorchikh pidrozdiliv [Collection of methods for diagnostics of psychological readiness of contract servicemen for activities in peacekeeping units]. *Methodological guide*. Kyiv. pp. 156–159. [in Ukrainian].
5. Rebenok, V. (2022). Metodolohichni osnovy zastosuvannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii maibutni-my vykladachamy profesiinoi pidhotovky u zakladi vyshchoi osvity [Methodological bases of application of information and communication technologies by future teachers of vocational training in higher education institution]. *Youth and the market*. No. 3/201. pp. 14–19. [in Ukrainian].
6. Sirak, I.P. (2017). Rezultaty eksperymentalnoho doslidzhennia hotovnosti maibutnikh medychnykh sester do profesiinoi samorealizatsii [Results of the experimental study of the formation of future nurses' readiness for professional self-realization]. *The Scientific Issues of Vinnytsia State M. Kotsyubynskyi Pedagogical University. Section: Pedagogics and Psychology*. Vol. 51. pp. 59–63. [in Ukrainian].
7. Valcke, M., De Wever, B. (2006). Information and communication technologies in higher education: evidence-based practices in medical education. *Medical Teacher*. Vol. 28. Available at: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01421590500441927journalCode=imte20> (Accessed 6 Sept. 2022). [in English].

Стаття надійшла до редакції 05.10.2022

